Το Μυστήριο του Ιερού Ευχελαίου τελείται κάθε πρώτη Τρίτη του εκάστου μηνός.

Το Μυστήριο του Ιερού Ευχελαίου

Το λάδι, πέρα από τη σημαντική θέση που κατέλαβε στη διατροφή του ανθρώπου, ανέκαθεν θεωρήθηκε και ως στοιχείο με θεραπευτικές ιδιότητες. Χαρακτηριστική περίπτωση η αναφερόμενη στην παραβολή του Καλού Σαμαρείτου (Λουκ. 10,34).

Παράλληλα, από πολύ παλιά το λάδι απέκτησε και θρησκευτική σημασία. Αυτό γίνεται ολοφάνερο από τη χρήση του σε διάφορες τελετές του αρχαίου Ισραήλ αλλά και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.
Στη χριστιανική μας πίστη και παράδοση το λάδι, καθαγιαζόμενο με την προσευχή της Εκκλησίας, αποτελεί ένα από τα χριστιανικά μυστήρια, το μυστηριο του ιερού ΕΥΧΕΛΑΙΟΥ. Θεμελιώδης και χαρακτηριστική αγιογραφική μαρτυρία για το μυστήριο του Ευχελαίου είναι αυτή της Καθολικής επιστολής του αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου (ε,14-15). Την παραθέτουμε στό πρωτότυπο και στη συνέχεια μεταφρασμένη. **«Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ».** Δηλαδή: Είναι κάποιος από σας άρρωστος; Να προσκαλέσει τους πρεσβυτέρους της Εκκλησίας να προσευχηθούν γι᾽ αυτόν και να τον αλείψουν με λάδι, επικαλούμενοι το όνομα του Κυρίου. Και η προσευχή που γίνεται με πίστη θα σώσει τον άρρωστο· ο Κύριος θα τον κάνει καλά. Κι αν έχει κάνει αμαρτίες, θα του τις συγχωρήσει.

Phoca PDF

Αν και μοναδική σε όλη την Καινή Διαθήκη η μαρτυρία του αγίου Ιακώβου, είναι ολοφάνερο από τη διατύπωσή της ότι δεν αναφέρεται σε κάτι άγνωστο στους χριστιανούς-αναγνώστες της επιστολής του· δεν εισηγείται κάτι το νέο. Προφανώς υπενθυμίζει και προτείνει κάτι που ο ίδιος ο Κύριος είχε διδάξει και που ακολουθούσαν οι χριστιανοί ήδη από την εποχή των αγίων Αποστόλων.
Ακόμη δεν πρέπει να συγχέεται η σύσταση του αγίου Ιακώβου με την προγενέστερη αντίληψη για τη θεραπευτική χρήση του λαδιού. Ο Απόστολος ορίζει να προσκαλούνται στο σπίτι του ασθενούς χριστιανού οι Πρεσβύτεροι της Εκκλησίας για να προσευχηθούν για τον άρρωστο επικαλούμενοι το όνομα του Κυρίου Ιησού. Συνδέει στενά την ίαση με την προσευχή που γίνεται με πίστη. Και προσθέτει ακόμη ότι μαζί με την ίαση ο Κύριος χαρίζει στον ασθενή αδελφό και τη συγχώρηση των αμαρτιών του.
Έτσι, η αποστολική παραγγελία αποτέλεσε τη βάση πάνω στην οποία θεμελιώθηκε η πίστη και η τελετουργική πράξη της Εκκλησίας. Το Ευχέλαιο είναι ένα εκ των μυστηρίων της Εκκλησίας. Συνιστά μυστηριακή προσευχή και πράξη. Τελείται χάριν των αρρώστων. Τελετουργοί του φιλανθρώπου τούτου μυστηρίου είναι οι πρεσβύτεροι της Εκκλησίας, προσκαλούμενοι για τον σκοπό αυτό στην οικία του αρρώστου χριστιανού. Πλησίον του ασθενούς προσεύχονται θερμά. Επικαλούνται τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος για να ευλογηθεί το λάδι που παρατίθεται. Και στη συνέχεια αλείφουν τον άρρωστο χριστιανό με το ευλογημένο πλέον έλαιο.
Κατά τη διαβεβαίωση του Αδελφοθέου Αποστόλου «η ευχή της πίστεως», που αναπέμπουν οι Πρεσβύτεροι και η επάλειψη με το ευλογημένο έλαιο σώζει τον άρρωστο. Του χαρίζει την ίαση. Τον ανορθώνει από το κρεβάτι του πόνου. Παράλληλα, του χαρίζει και την άφεση των αμαρτιών του.

Σχετικά λοιπόν με το μυστήριο του ιερού Ευχελαίου επιθυμούμε να διευκρινίσουμε ορισμένα σημεία, που συνδέονται με το μυστηριο και τα οποία πολλοί αδελφοί μας χριστιανοί είτε αγνοούν είτε έχουν εσφαλμένη αντίληψη γι᾽ αυτά.
• Η τέλεση του ιερού Ευχελαίου προϋποθέτει την ύπαρξη αρρώστου σε μια οικογένεια. Για χάρη του τελείται. Αυτό γίνεται ολοφάνερο από τα αιτήματα και τις ευχές που απευθύνει ο Λειτουργός προς τον Θεό.
• Η τέλεση Ευχελαίου για έναν ασθενή αδελφό μας δεν σημαίνει άρνηση ή απόρριψη της ιατρικής φροντίδας και της ενδεδειγμένης φαρμακευτικής αγωγής που χρειάζεται. Οι χριστιανοί και στην ιατρική επιστήμη και τους θεράποντές της καταφεύγουμε, αλλά, παράλληλα, και τη βοήθεια και τη θεραπευτική χάρη του Κυρίου μας, του μεγάλου Ιατρού ψυχών και σωμάτων, επικαλούμαστε διαμέσου του μυστηρίου του ιερού Ευχελαίου που τελούμε.
• Προσφεύγοντας διά του μυστηρίου του Ευχελαίου στον Θεό Τον παρακαλούμε να μας θεραπεύσει από την αρρώστια που υποφέρουμε και να αποκαταστήσει την κλονισμένη υγεία μας. Δεν απαιτούμε ούτε διατάσσουμε τον Θεό. Αφηνόμαστε μ᾽ εμπιστοσύνη στην αγάπη και τη θεία φιλανθρωπία Του. Εάν Εκείνος κρίνει ότι μας συμφέρει πνευματικά, ότι είναι για τη σωτηρία μας, ας μας χαρίσει την ίαση. Εάν όχι, δεν αγανακτούμε· δεν γογγύζουμε. Αντίθετα, και πάλι Τον παρακαλούμε να μας οπλίσει με υπομονή για να μπορέσουμε να σηκώσουμε τη δοκιμασία.
• Το Ευχέλαιο δεν γίνεται *«για το καλό»*· γιατί εντυπωσιάζει η μεγάλη διάρκεια της σχετικής Ακολουθίας· γιατί είναι Σαρακοστή και επικράτησε η συνήθεια *«να κάνουμε στο σπίτι ένα ευχέλαιο»*. Ή, *«για να αγιαστεί το σπίτι μας»*. Για να

Phoca PDF

αγιαστεί το σπίτι του χριστιανού η Εκκλησία όρισε άλλη ιερή Ακολουθία: τον Αγιασμό. Επομένως δεν πρέπει να συγχέουμε τα πράγματα.

• Κατά την τέλεση του μυστηρίου του Ευχελαίου παρακαλούμε τόσο για τη θεραπεία του αρρώστου όσο και για τη συγχώρηση των αμαρτιών του. Το δεύτερο αυτό δεν σημαίνει ότι το Ευχέλαιο αντικαθιστά το μυστήριο της Μετανοίας, δηλαδή την Εξομολόγηση. Αντίθετα, θα λέγαμε, το Ευχέλαιο προϋποθέτει το μυστήριο της Μετανοίας, με το οποίο ο πιστός επιδιώκει τη συμφιλίωσή του με τον Θεό Πατέρα και προετοιμάζεται πνευματικά για να συμμετάσχει και στο μυστηριο του αγίου Ελαίου.

• Το ιερό Ευχέλαιο ανήκει στα μυστήρια που χαρακτηρίζουμε ως επαναλαμβανόμενα, δηλαδή δεν το τελούμε μία και μόνο φορά, αλλά απεριόριστα.

• Η διατύπωση του αγίου Ιακώβου «προσκαλεσάσθω τούς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας» συνέτεινε στη διαμόρφωση της παραδόσεως το μυστήριο του Ευχελαίου να τελείται από επτά ή, τουλάχιστον, από τρείς Ιερείς. Η πρακτική δυσκολία όμως να συμμετέχουν επτά ή τρείς Πρεσβύτεροι οδήγησε, συν τω χρόνω, στην καθιερωμένη πλέον συνήθεια το μυστήριο να τελείται και από έναν και μόνο Πρεσβύτερο.

Ευχόμαστε, όλοι μας να κατανοήσουμε τη μεγάλη αξία του φιλανθρώπου μυστηρίου. Οι ιερωμένοι να το τελούμε με συναίσθηση και ευλάβεια. Οι πιστοί να συμμετέχουμε με επίγνωση και κατάνυξη. Και ο ελεήμων Κύριος να επιδαψιλεύει πλούσια στους αδελφούς μας που δοκιμάζονται στο κρεβάτι του πόνου την ίαση και τη συγχώρηση· σε όλους το άπειρο έλεός Του.

του Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης κ. Συμεών

Phoca PDF